

Manifest pentru gestionarea conflictelor în școli

Rezultate neașteptate într-un proiect Erasmus

Titlul documentului:	Manifest pentru gestionarea conflictelor în școli. Rezultate întâmplătoare obținute într-un proiect Erasmus+
Titlul proiectului:	ARGUING at SCHOOL Psycho-pedagogical Methods to help children (2-18) learn from arguing
Autori:	Text realizat de Elena Passerini - CPP / IT cu contribuții din partea tuturor partenerilor proiectului Grafica realizată de Barbara Petracchi Acest rezultat nu a fost prevăzut inițial și se referă la toate cele patru rezultate ale proiectului.
Programul:	ERASMUS+ Cooperation Partnerships in School Education
Codul proiectului:	2021-1-IT02-KA220-SCH-000029847
Partenerii proiectului:	Centro Psicopedagogico per la pace e la gestione dei conflitti (CPP) / IT Forum des régions européennes pour la recherche, l'éducation et la formation (FREREF) / FR - BE, International Institute of Humanitarian Law (IIHL) / IT Fondazione Intro (INTRO) / IT Osnovna Skola Ivana Gorana Kovačića Vrbovsko / HR Udruge Centar za Mir, Nenasilje I Ljudska Prava – Osijek CPO / HR Innovate4Future - Centrul pentru Soluții Educationale Avansate (I4F) / RO Colegiul National Sfântul Sava (CNSS) / RO Relationships are Forever Foundation (RAFF) / MT Naxxar Induction Hub / MT
Durata proiectului:	December 2021 – November 2024
Site-ul proiectului:	https://eu.metododanielenovara.it/progetti/arguing-at-school-en

Acest proiect este finanțat cu sprijinul Comisiei Europene. Această publicație reflectă doar opiniile autorului, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru utilizarea informațiilor conținute în aceasta.

Ce reprezintă conceptul de “serendipity”?

Se întâmplă să simți uimire în fața descoperirii a ceva neașteptat. Erai ocupat să faci ceva, urmând intuiția sau proiectul pe care îl aveai în minte, iar dintr-odată privirea îți cade pe altceva, care strălucește prin diferența sa față de așteptările tale.

Ce ar putea fi?

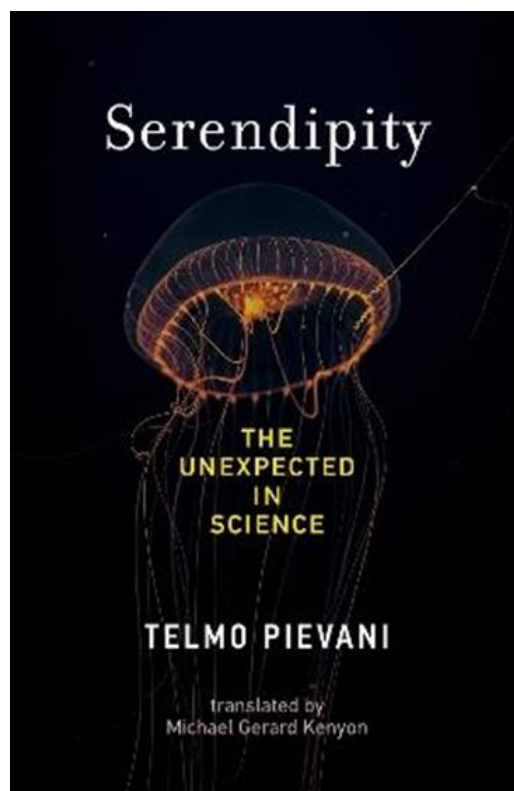
Va dura ceva timp să îți dai seama, dar ceva, un detaliu sau poate o rocă întreagă, dintr-un motiv necunoscut până atunci, te uimește și îți cere mai multă atenție. Era deja acolo, ca un trifoi cu patru foi camuflat în iarbă. Deodată îl vezi! Este acolo și simți că este important, indică faptul că nu știai că nu știai.

Această emoție, surpriza, este emoția tipică a învățării. Acolo unde există serendipitate, există multă învățare. Într-un proiect Erasmus se învață multe, dar de obicei este vorba despre ceea ce era deja planificat și intenționat. Învățarea neașteptată este prezentă și provine din experiența interculturală inerentă proiectelor Erasmus.

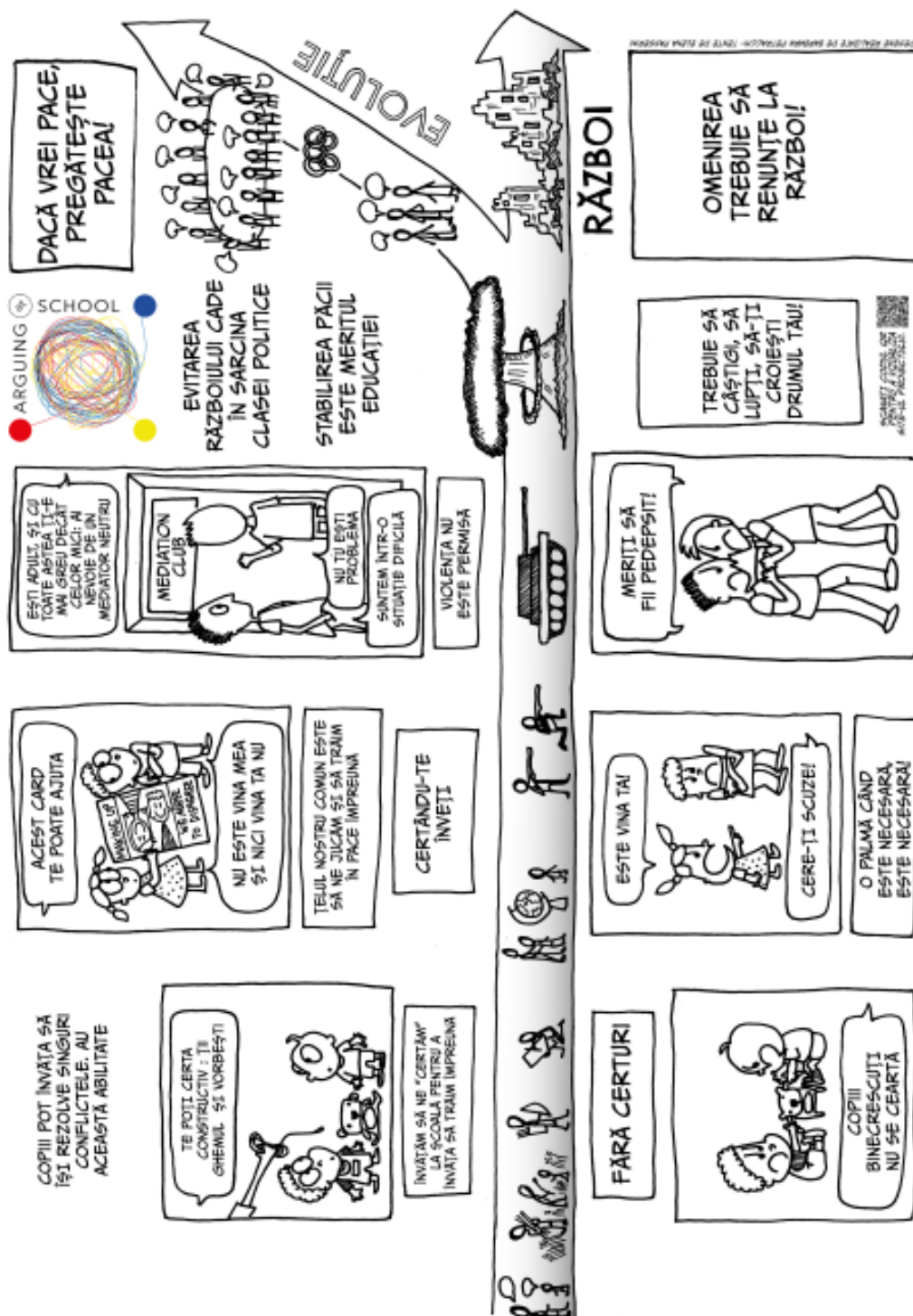
În cadrul proiectului [Arquing at School](#), implementat timp de 3 ani de către 10 parteneri pe care i-am coordonat, multe persoane, chiar și din afara consorțiului, au învățat foarte multe lucruri, acumulând inclusiv competențe care pot fi utilizate zilnic.

Cu câteva luni înainte de finalizarea proiectului, în timp ce analizam aspecte comune cu un alt proiect internațional despre gestionarea conflictelor în școli, finanțat de Cantonul Ticino (Elveția), am găsit un singur cuvânt în engleză, *settlement*, unde aproape toți, cu excepția câtorva, se așteptau să găsească [solution](#). Această schimbare de sens este o revelație: schimbă perspectiva de observare a tot restului. L-am oferit un loc în Manifestul ilustrat în mai multe limbi. Este o sinteză de o pagină a celor patru rezultate ale proiectului nostru: PDF-uri care conțin videoclipuri și documente multimedia, fapte și experiențe implicând multe persoane. În plus, față de [hartă Genially](#) care rezumă activitățile și rezultatele proiectului, am ilustrat esențialul folosind benzi desenate [Manifestul pentru gestionarea conflictelor în școli](#) care poate fi descărcat gratuit și poate fi tipărit în mai multe limbi în format mare.

Există vreun cuvânt care iese în evidență pentru tine?

Manifest pentru a învăța din ceartă la școală

Co-funded by the European Union

ASIGURAREA CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ȘCOLAR ÎN ROMÂNIA

ASIGURAREA CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ȘCOLAR ÎN ROMÂNIA

Co-funded by the European Union

Manifest pentru gestionarea conflictelor în școli

Prima poveste ilustrează metoda [Litigare Bene method by Daniele Novara](#), director al **Centro Psicopedagogico per l'Educazione e la Gestione dei Conflitti** (Centrul Psihopedagogic pentru Educație și Managementul Conflictelor), liderul proiectului. Fundamentul proiectului Erasmus **Arguing at School** este experiența îndelungată și pozitivă cu această metodă, validată printr-o cercetare independentă în 2011. Mulți profesori și părinți din Italia o folosesc, însă milioane de membri ai comunității școlare italiene încă nu o cunosc.

Primul rezultat al proiectului, [A methodological framework about quarrelling children \(ages 2 to 18\)](#), descrie modul în care funcționează metoda și beneficiile pe care le aduce pentru creșterea și bunăstarea copiilor. Întreaga comunitate școlară beneficiază de aceste rezultate, vizibile în acest [12-minute video](#) produs de unul dintre cei doi parteneri croați, **Școala Publică Vrbovsko**, care a început să utilizeze metoda în 2017. Perspectiva profesorilor este rezumată în acest [video](#) de **Alenka Javor**.

Școala parteneră din Italia, **Casa dei Bambini Montessori Il Sassolino** din Gavardo (BS), a avut ocazia să realizeze un videoclip cu un grup de foști copii care, cu 10 ani în urmă, au experimentat metoda **Litigare Bene** a lui Daniele Novara, aplicată în mod sistematic și continuu încă din 2012, datorită direcției educaționale mai mult decât Montessori. Ascultați mărturiile lor directe din linkurile disponibile în [acest articol](#).

Această poveste prezintă copii foarte mici invitați să se certe metodic, discutând unul cu celălalt pe rând. Dacă intervenția punitivă sau coercitivă a adulților este suspendată, disputa asupra unei jucării se transformă într-o recunoaștere reciprocă: ei învață să gestioneze conflictul singuri, în **Colțul Conflictelor**.

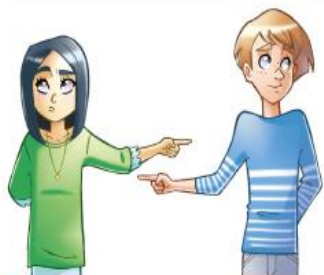
Când puterea ritualurilor copilăriei se diminuează, importanța celor patru reguli de bază pentru negociere rămâne esențială pentru a permite disputanților să discute față în față, abordând problema împărtășită de cei doi, fără ajutorul unei a treia persoane. După vârsta de 11 ani, cei 4 pași pentru a se certa bine nu mai sunt adresați adulților, ci direct tinerilor disputanți, așa cum este ilustrat pe pagina următoare. Mai multe informații pot fi găsite în această știre:

[Croatia](#), [Sassolino](#), [Malta](#).

4 steps for **litigarebene**

by Daniele Novara

“ I don't insult you
I don't hit you ”

1 It's not my fault,
it's not your fault

3 I speak you listen,
I listen you speak

2 I don't command,
you don't command

4 Have we
cleared it up?

Drawings by ROMINA SCARFANTI

www.metododanielenovara.it - info@copp.it

Cei 4 pași pentru „Litigare Bene” (Certuri constructive) de Daniele Novara

- 1. Nu e vina mea, nu e vina ta**
Eliminarea vinovăției pentru a crea un teren neutru de discuție.
- 2. Eu nu comand, tu nu comanzi**
Promovarea egalității și evitarea relațiilor de putere sau dominare.
- 3. Eu vorbesc, tu ascuți; eu ascult, tu vorbești**
Stabilirea unui dialog respectuos și alternarea rolurilor de vorbitor și ascultător.
- 4. Ne-am lămurit?**
Încheierea disputei prin clarificarea problemei și ajungerea la un consens.

A doua poveste prezintă unele dintre [Cartonașele Prieteniei](#), create de partenerul maltez **Relationships are Forever Foundation** și utilizate și în școala parteneră vecină, **Maria Regina College**, atât ca instrument de prevenție și intervenție în caz de dispute între colegi, cât și ca suport pentru educația emoțională și social-relațională. Acest instrument este descris pe larg în [primul rezultat](#) al proiectului menționat anterior.

Cartonașele îi ajută pe elevi să devină conștienți de propriile emoții. Astfel, devine mai ușor să-și exprime emoțiile și să le recunoască pe ale celorlalți cu empatie. Cu ajutorul unui profesor instruit, Cartonașele sunt folosite pentru a ghida elevii într-o călătorie care începe de la situația inițială de dificultate, cu emoțiile implicate, și îi ajută să ia în considerare o gamă de acțiuni posibile și consecințele acestora, rezumate pe câteva cartonașe colorate.

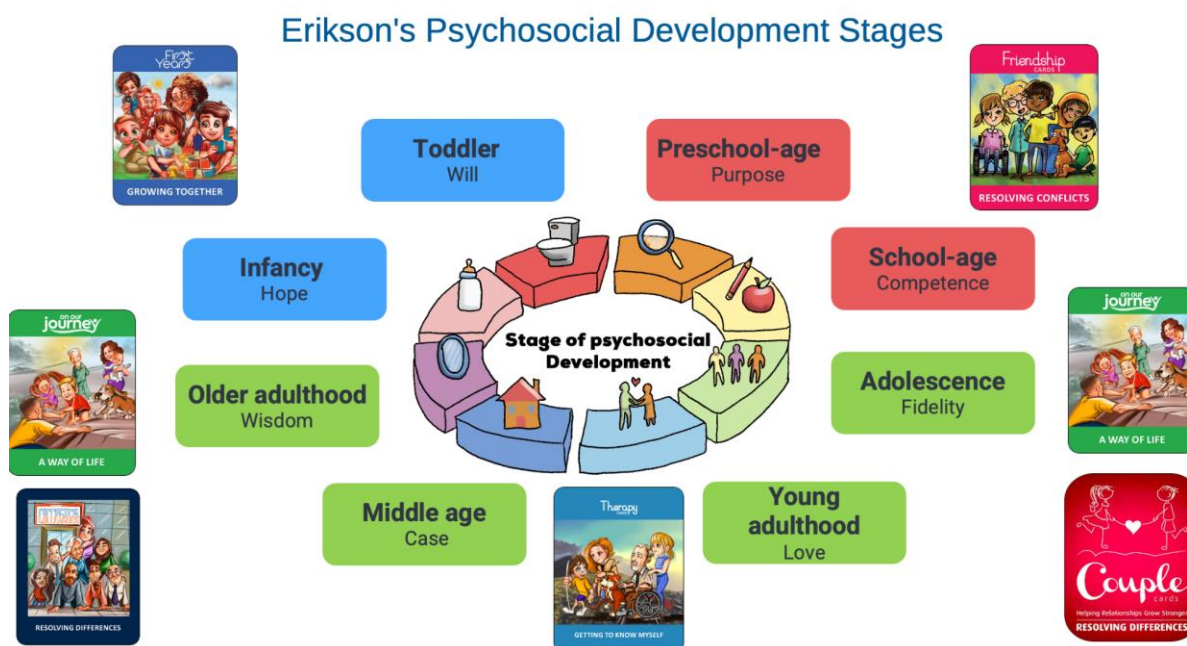
Protagonistul și colegii săi învață apoi să facă o pauză și, cu ajutorul întrebărilor imprimate pe spatele cartonașului și al profesorului, să reflecteze împreună asupra efectelor previzibile ale diferitelor reacții la dificultate. Ce emoții vor apărea la finalul căilor anticipate de [cartonașele „Mutare Rea” sau „Mutare Bună”](#)? **Cartonașele Emoțiilor** îi ajută să răspundă la această întrebare.

Vor putea disputanții să facă pace? Uneori, da. Pot chiar să fie de acord cu cartonașul **„Suntem de acord că nu suntem de acord”**. Acordul nu există, iar situația nu este complet rezolvată, dar emoțiile și punctele de vedere implicate au fost clarificate. Deși [situația nu este una de armonie](#), reprezintă un pas important pentru a învăța prin argumentare și comunicare, chiar și în momente complicate.

[Cartonașele Prieteniei](#) sunt un produs maltez tradus în multe limbi, inclusiv italiană, croată, română și franceză. Ele sunt destinate copiilor de la vârsta de 6 ani în sus și fac parte dintr-un set mai amplu, care include și **Cartonașele Călătoriei**, adresate adolescenților, precum și alte cartonașe care acoperă întregul parcurs al vieții.

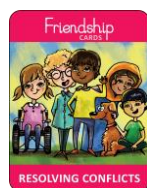
Cartonașele Prieteniei fac parte dintr-un **Tool Kit** dezvoltat de **Happy Life**, conceput pentru a oferi un spectru de resurse care să acopere ciclul de viață al unei persoane. Toolkit-ul urmărește etapele **Dezvoltării Psihosociale** ale lui **Erik Erikson**:

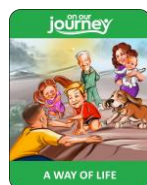
Resursele care sunt relevante pentru acest proiect și care pot fi utilizate într-o abordare de tip **întreaga școală** sunt:

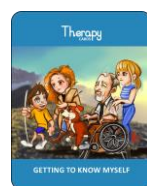
First Years (Primii ani) este un instrument educațional inovativ care ajută copiii (0-7 ani) să dezvolte abilități sociale și emoționale în primii ani din viața lor. Conceput pentru a sprijini părinții, îngrijitorii și educatorii în înțelegerea și reglarea emoțiilor copiilor, „First Years” oferă o abordare cuprinzătoare pentru cultivarea interacțiunilor sănătoase.

Cartonașele Prieteniei sunt un instrument educațional inovativ prin care copiii și familiile pot învăța abilități de comunicare și viață în timp ce se joacă. Cartonașele Prieteniei sunt un instrument interactiv care poate fi utilizat cu prietenii la școală și cu familiile acasă. Acestea ajută la dezvoltarea alfabetizării emoționale și a abilităților de gestionare a conflictelor (pentru copii între 6 și 12 ani).

On Our Journey este un ghid pentru a trăi o viață fericită, ajutându-ne să reflectăm, să facem alegeri sănătoase, să validăm valorile/principiile noastre și să ne calibrăm busola vieții. Experimentarea procesului oferit de aceste cartonașe va sprijini indivizii în formarea caracterului lor și în construirea unor relații semnificative cu ei înșiși (de la 10 ani în sus).

Cartonașele de Terapie au fost create pentru a sprijini procesul terapeutic ca un instrument nedirectiv, ajutând atât clienții, cât și terapeuții să parcurgă un proces de gândire și reflecție, oferind mai mult sens experiențelor prin care trec. Acestea pot fi utilizate în orice fază a călătoriei terapeutice și ajută la crearea unui spațiu sigur în care clienții pot explora emoțiile lor (pentru toate vârstele).

A treia poveste arată doi disputanți adulți care se află într-un conflict din motive diferite de certurile copiilor; nu mai sunt conflicte legate de jocuri, ci situații provocatoare, umbrite de emoții complexe care sunt greu de exprimat. Poate fi necesar mai mult decât negocierea. Elevii învață să ceară ajutorul unui mediator neutru, de vârstă corespunzătoare, care poate asculta ambele părți fără a lua parte. Acest lucru se face într-un timp și spațiu dedicat și reglementat. [Clubul de Mediere](#) este denumirea pe care partenerul croat din Osijek, **Centrul pentru Pace, Nonviolență și Drepturile Omului**, o folosește pentru școlile care aleg să urmeze un parcurs de formare pentru profesori și elevi, descris în [Harta proiectului](#). Există, de asemenea, două videoclipuri, produse de școala **Ivan Goran Kovačić** din Vrbovsko, care arată cum [două mediatoare](#), în câteva cuvinte, clarifică regulile și modul de funcționare al medierii. Uitați-vă la capturile de ecran de pe pagina următoare. Ele ascultă părțile implicate și încearcă să aducă în discuție posibilitățile și propunerile pe care disputanții au reușit să le formuleze la acel moment. Ele folosesc întrebări deschise pentru a ajunge la acest scop, așa cum se vede în fotografii. Într-un caz se ajunge la un acord, [iar în celălalt, nu](#).

Este un antrenament important pentru a crește capabil să faci față dificultăților împreună cu ceilalți, nu împotriva cuiva, mai ales fără a încerca să te impui prin forță sau să crezi că nu ai altă opțiune decât să fii supus unor comenzi.

Metodele de argumentare la școală sunt diferite și adaptate nevoilor persoanelor cu vârste între 2 și 18 ani. Toate metodele testate de școlile partenere ale proiectului necesită ca profesorii să facă o alegere și să parcurgă un antrenament mai scurt sau mai lung, mai detaliat. Al doilea rezultat al proiectului este realizat pentru ei și constă într-un [Toolkit cu ghiduri practice, cercetări realizate printre profesori și curriculum-ul utilizat în Croația](#).

Unele metode pot fi adoptate pentru că un singur profesor le alege și decide cum să-și direcționeze comportamentul față de băieți și fete atunci când aceștia se ceartă¹.

Medierea între colegi necesită, de obicei, angajament și alegere din partea întregii școli, care decide să înceapă o călătorie importantă, implicând băieții și fetele ca protagoniști. Totuși, funcționează cel mai bine atunci când întreaga comunitate școlară nu stă în calea acestui proces și înțelege că conflictele pot fi gestionate fără violență (ceea ce nu este întotdeauna cazul în alte organizații adulte, după cum este evident din știrile zilnice).

Aceasta înseamnă adoptarea unei abordări la nivelul întregii școli: **Abordarea Întregii Școli**. Această schimbare necesită o conștientizare extinsă și angajament din partea întregii comunități școlare și, de asemenea, din partea orașului, dintr-o perspectivă sistemică, care este subiectul celui de-al treilea rezultat al proiectului: **Ghiduri pentru o Abordare Sistemică a Conflictelor Școlare**, care pot fi găsite pe site-ul nostru [aici](#).

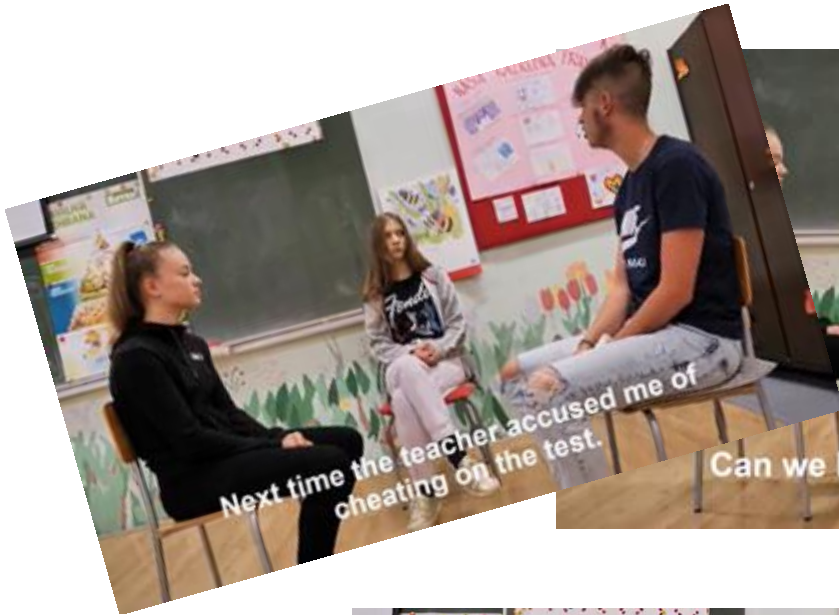
¹ There are also tools that allow a trained teacher to get students to work on conflict, such as the CPP's [Conflict Cards](#) that activate numerous possibilities for telling and reading about conflict (ages 16 and up).

the first everything you say here remains between us,

second I have to be neutral, just not be on anyone side

Next time the teacher accused me of cheating on the test.

Can we hear your side of the story?

Do you have any suggestions? What can you do?

Manifestul urmează ilustrarea concisă a trei metode de argumentare în școală, de la vârsta de 2 până la 18 ani, cu această imagine: este un punct de răscruce care ne duce dincolo de nivelul pedagogiei și educației.

În 1936, Maria Montessori spunea: „Evitarea războiului este lucrarea politiciii; stabilirea păcii este lucrarea educației.” Faptele spun că mesajul nu a fost înțeles: politica încă își consideră puterea bazată pe război, mai degrabă decât pe prevenirea acestuia. Chiar și ONU nu poate preveni războaiele și, în același timp, menține privilegiile celor care au câștigat în 1945, pentru că aceasta este o sarcină paradoxală, logic imposibilă. Marea minciună, „Dacă vrei pace, pregătește-te pentru război”, trebuie expusă prin ieșirea din mlaștina paradoxului.

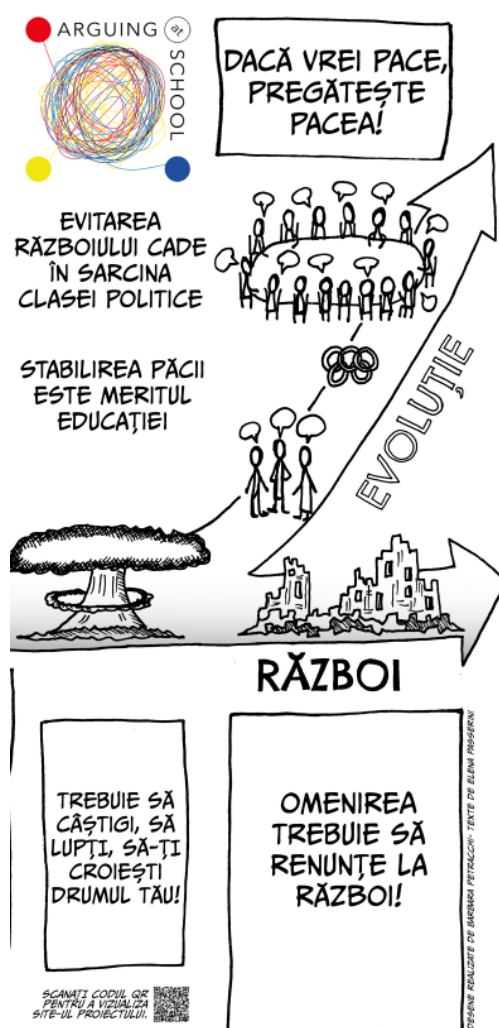
Această sarcină privește întreaga umanitate, dar mai ales cetățenii țărilor cu constituție democratică.

După testul catastrofal Bikini din 1954, Bertrand Russell, Albert Einstein și alți oameni de știință au folosit cuvinte asemănătoare celor scrise aici sub titlul „război”, din [Manifestul](#) lor publicat pe 8 iulie 1955, care punea o întrebare inevitabilă guvernelor, comunității științifice și întregii umanități și oferea o cale logică și practică de ieșire, deși „neplăcută” pentru unii.

Între timp, umanitatea a crescut de la aproximativ 2 miliarde la 8 miliarde de oameni. Întrebarea crudă și înfricoșătoare formulată în Manifestul Russell-Einstein este la fel de importantă astăzi: Ei propuneau abolirea războiului. Pentru a renunța la război, ar fi trebuit să începi încă din copilărie. Este vorba despre băieți și fete, iar apoi tineri, care pot învăța să fie în conflicte fără arme, fără a se insulta reciproc și cu conștientizarea și încrederea că problemele sunt citite și abordate împreună, creând moduri mai evoluate de viață, pentru a construi o lume locuibilă, locuită de o umanitate conștientă de unicitatea și unitatea sa, capabilă să susțină viața întregii biosfere în moduri demne de inteligența umană, cunoștințele științifice dobândite de omenire de-a lungul secolelor și orientate către viață și viitor.

Este mai greu pentru adulți să rămână competenți în conflicte² pentru că mulți au urmat o educație care nu a fost deloc orientată Montessori, adică spre libertate și pace. În continuare, în multe țări, oamenii sunt educați pentru război, competiție și individualism. În continuare, există în lume o educație explicită și implicită pentru violență și război.

Violența este învățare, la fel ca și nonviolența. Iar **războiul este o instituție permisă de politică, nu un conflict.**

² This Italian-language pun (so-stare) was chosen by the CPP as the title of its conference in 1999 and of the annual course of the same name aimed at adults still on the calendar.

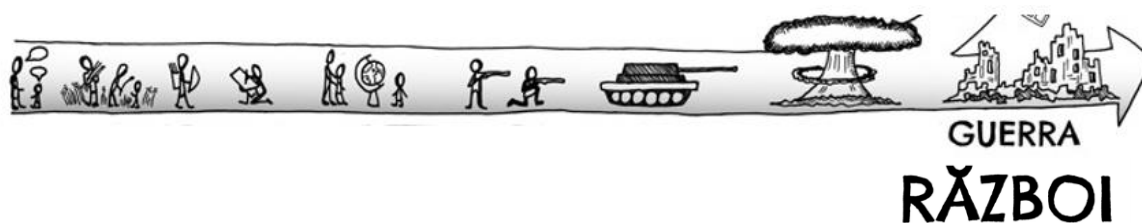
Conflictele sunt inevitabile, încă din copilărie, și pot fi gestionate și rezolvate competent. În schimb, **războaiele sunt evitabile**, sunt rezultatul alegerilor făcute de cei care au puterea de a le lua, aduc beneficii pentru câțiva și daune ireparabile, și pot fi abrogate prin alegeri legislative comune.

Manifestul schițează câteva convingeri ale adulților despre experiența de a se certa și câteva modalități de intervenție care împiedică dezvoltarea abilităților sociale ale copiilor și elevilor. Cearta este o experiență socială universală, comună tuturor, deși fiecare o trăiește în felul său. Cum reacționează adulții în aceste ocazii? Ce spun ei? Ce fac? Care sunt rezultatele răspunsurilor lor inerte la certurile copiilor? Aceste vignete arată convingerile adânc înrădăcinate pe care mulți adulți le au în minte, mai mult sau mai puțin conștient.

Pedagogul școlar Tanja Jakovac a rezumat evoluția convingerilor profesorilor înainte de introducerea metodei *Litigare bine* a lui Daniele Novara și după ce a văzut cum băieții și fetele pot folosi *Colțul Conflictelor*. Găsiți tabelul din [Toolkit-ul](#) menționat pentru profesori și [harta interactivă](#) care permite navigarea prin cele mai semnificative videoclipuri și pagini produse de consorțiu. Pedagogul școlar certifică faptul că băieții și fetele, dacă găsesc într-o școală un cadru educațional adecvat nevoilor lor de dezvoltare, devin maeștri, făcând vizibile nu doar abilitățile și competențele pe care le dobândesc, dar și arătând exact potențialul uman, care adesea se află blocat din cauza prejudecăților adânc înrădăcinate și a inerției școlare care încetinesc inovațiile organizaționale și pedagogice.

Consortiul *Arguing at School* a redactat aceste [recomandări de politică](#), care rezumă principalele noastre cerințe pentru factorii de decizie care aleg prioritățile pentru cheltuielile publice și organizarea educației publice. Banda centrală a Manifestului evocă câteva momente din evoluția umană, începând cu limbajul, care este și punctul final.

Care sunt rezultatele neașteptate?

Manifestul și ilustrarea sa, îmbogățite cu linkuri către fișierele produse și videoclipurile incluse, reflectă rezultatele proiectului planificate încă din 2021.

Între timp, a avut loc o intersecție cu proiectul finanțat de Cantonul Ticino (Elveția): noua ediție a expoziției interactive *Conflicte, certuri ... și alte neplăceri (Conflitti, litigi ... e altre rotture)*. Tema este aceeași, dar în loc de a compara și experimenta metodele pentru a le face mai transferabile și mai cunoscute, aici este un instrument original conceput de Daniele Novara și personalul CPP, care a făcut turul Italiei și a fost folosit în școlile din Ticino din anul 2000, datorită muncii profesorilor care îl propun elevilor cu vârste între 12-14 ani.

Noua ediție, datată 20 noiembrie 2024, conține multe personaje desenate de Silvio Boselli, inclusiv acest bătrân înțelept, ușor de recunoscut de toți.

Versiunea finală prezintă exact câteva fraze din Manifestul Russell-Einstein, selectate pentru a fi accesibile elevilor cu vârste între 11 și 14 ani și utile pentru a încheia călătoria lor interactivă, care a început cu întrebarea:

„Este conflict sau este violență?” referindu-se la 5 fotografii, continuând cu multe alte întrebări și activități despre conflict (nu război). Fraza completă este:

Iată, așadar, problema pe care v-o prezentăm, clară și înfricoșătoare, și inevitabilă: Vom pune capăt rasei umane sau omenirea va renunța la război? Oamenii nu vor înfrunța această alternativă pentru că este atât de dificil să se abolească războiul.

Subiectul aici nu mai este certurile, ci războiul. Iată un fragment:

Manifesto Russell-Einstein

Ricordate la vostra umanità

Reso noto il 9 luglio 1955 e firmato da:

M.Born, P.W.Bridgman, Albert Einstein, L.Infeld, F.Joliot-Curie
H.J. Muller, L.Pauling, C.F. Powell, J.Rotblat, Bertrand Russell, H.Yukawa

“ We have to learn to think in a new way.
...shall mankind renounce war?

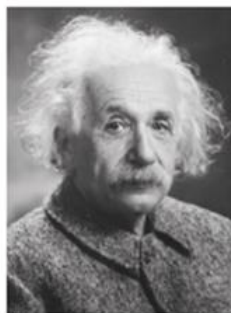
The abolition of war will demand distasteful limitations of national sovereignty. There lies before us, if we choose, continual progress in happiness, knowledge, and wisdom. ...we urge the governments of the world to realize, and to acknowledge publicly, that their purpose cannot be furthered by a world war, and we urge them, consequently, **to find peaceful means for the settlement of all matters of dispute** between them.

Dobbiamo imparare a pensare in un modo nuovo, in una nuova direzione.

...l'umanità deve rinunciare alla guerra?

L'abolizione della guerra richiederà spiacevoli limitazioni della sovranità nazionale. Se lo scegliamo, c'è davanti a noi un continuo progresso in felicità, conoscenza e saggezza. Noi sproniamo i governi del mondo a prendere atto della realtà, e a riconoscere pubblicamente, che il loro scopo non può essere perseguito per mezzo di una guerra mondiale e di conseguenza li esortiamo con urgenza a **trovare mezzi pacifici per sistemare, comporre e regolare tutte le questioni controverse** tra loro.

Este important să studiem cum este folosit cuvântul *soluție* în [Manifest în limba engleză](#). Acolo unde mulți s-ar aștepta la soluționarea problemelor de dispută dintre state sau guvernele lor, în schimb, găsim *settlement* (reglementare). „... găsiți mijloace pașnice pentru reglementarea tuturor disputelor dintre ele.”

Această alegere, ponderată de un grup de lucru cu autoritatea cea mai înaltă posibilă, a fost scrisă în Rezoluția propusă de oamenii de știință adunați de Bertrand Russell pentru a transmite guvernelor un mesaj puternic și clar, bazat pe știință solidă, nu pe credințe și aspirații personale.

ARANJAMENT, au scris ei, nu *solution* (soluție), cum s-ar putea aștepta cineva și cum este tradus de obicei în italiană. Suntem prea obișnuiți să credem că conflictele trebuie să aibă o soluție, să se dizolve și să dispară ca sarea în apă, deoarece sunt la fel de neplăcute ca limitările suveranității naționale, care sunt desagreabile celor care se bucură de privilegiile din acestea, începând cu permisiunea de a comite acțiuni considerate crime în timpul păcii (și chiar în timpul războiului).

Ideea larg răspândită, dar în realitate destul de imaginară și utopică, că toate problemele pot și trebuie să aibă „o soluție”, este o afirmație fără fundament. Multe probleme au durat secole sau milenii pentru a fi „rezolvate”, cel puțin temporar, și la fel de multe conflicte rămân nerezolvabile pentru că „soluția perfectă” nu există.

Statele și opiniile publice sunt obișnuite să considere două categorii de conflicte: cele care pot fi rezolvate prin cuvinte, diplomație etc., și cele care nu sunt rezolvabile, dar există „pentru că” acești „dușmani” care le ridică, ar trebui „rezolvați” prin eliminarea „dușmanilor”. Așa apare justificarea

răzbunării prin război, războaiele „preventive”, care, pe lângă uciderea „dușmanilor” și a multor copii și civili, distrug Dreptul Internațional Umanitar și reafirmă logica blamului și pedepsei, permisiunea de a face rău ca „retribuție” pentru rău. Aceeași mentalitate pe care copiii o absorb ca niște bureți atunci când sunt educați greșit, într-un mediu violent și anti-pedagogic care împiedică oprirea certurilor, fără să învețe să trăiască împreună competenți, adică fără violență.

Iată, așadar, prima propoziție din Manifestul nostru pentru *Arguing at School*: conține cuvântul cheie indicat de Russell: *a reglementa*.

Este perfect pentru metodele noastre, care sunt, de fapt, setări educaționale.

CHILDREN CAN LEARN
TO SETTLE THEIR
CONFLICTS.
THEY ARE SKILLED

LE BAMBINE E I
BAMBINI POSSONO
IMPARARE A
SISTEMARE I PROPRI
CONFLITTI CON
COMPETENZA

De mai bine de trei ani, discutăm despre cum să „rezolvăm conflictele” sau cum să le gestionăm, cum să le organizăm și ce roluri să atribuim educatorilor adulți și copiilor care se ceartă, ce instrumente să pregătim, cum să transferăm metodele și cum să creștem conștientizarea întregii comunități implicate în această inovație pedagogică. Am subliniat faptul că „rezolvarea” certurilor dintre copii nu trebuie impusă de către adulți, nu doar în metoda Litigare bine a lui Daniele Novara, care este lapidară în acest punct, ci și în toate celelalte metode luate în considerare. Uneori, disputanții înșiși, vorbind unii cu alții, într-una dintre setările educaționale adecvate vârstei lor, ajung la acorduri. Uneori, clarificarea situației este suficientă. Acest acord ar trebui acceptat și nu judecat de către adulți. Și dacă „o soluție” nu este găsită de disputanți, nu este nicio problemă, important este că aceștia vorbesc între ei, respectă interdicția violenței și că adulții lucrează asupra propriilor credințe, asupra punctelor sensibile legate de autobiografia lor educațională.

Chiar și în [Manifestul Conflictelor Bune](#) publicat de CPP în 2014, punctul 4 avea tema soluției.

Este necesar să alocăm timp în conflict pentru a asculta, observa și înțelege ce se întâmplă din perspective diferite, fără a exclude pe nimeni. Noua idee este de a

Learn how to stay into the contrariness.
It's better than looking for an immediate solution. Conflict is just the point of an iceberg hiding information, needs, emotions that you could learn how to recognize and respect.

finaliza aceste mijloace pașnice într-o soluționare, într-o aranjare sau reglementare provizorie, dar capabilă să organizeze oamenii într-un mod clar pentru toți și care protejează demnitatea fiecăruia, fără a exclude pe nimeni. Moștenim de la științele exacte un cuvânt iluminator care se referă nu atât la rezultat, o „pacificare” sperată sau obținută într-un viitor uneori posibil, ci la atenția acordată modurilor concrete de operare și organizare ale prezentului. Ce există întotdeauna este concretetea răspunsurilor la conflict și rezultatele diferitelor moduri posibile de gestionare a conflictului: acestea pot fi soluționări orientate mai întâi spre sănătatea tuturor sau, dimpotrivă, spre dominația adulților asupra copiilor și a câștigătorilor asupra învinșilor.

O alegere între aceste două posibilități este necesară. Soluționările sunt, de asemenea, aranjamentele făcute pentru a pregăti războiul, cum ar fi desfășurarea de arme gata de atac și conturul indispensabil al propagandei și pregătirii pentru război. Soluționare, rezolvare și chiar educație se referă la practici materiale, concrete, care pot fi direcționate spre război sau spre pace; ele nu sunt neutre, ci sunt reale, tangibile și nimic din „Utopia” orașului.

Alegerea de a nu permite violența este preliminară și trebuie clarificată și respectată mai întâi de către adulți. Pentru cei care au responsabilități educaționale, interdicția de a folosi violența și de a organiza violența este norma în toate școlile. Mai dificil este să știm cum să organizăm, în special la nivel educațional, pentru a permite oamenilor, începând cu cei mai tineri, să își dezvolte abilitățile de a observa și asculta atât pe ceilalți, cât și pe ei înșiși în momentele de conflict și ceartă. Crearea unor soluționări, reglementări sau acorduri presupune oportunitatea, timpul și spațiul pentru a te certa între colegi, iar dezvoltarea abilităților interpersonale este cu siguranță posibilă. Toate rezultatele proiectului Erasmus „Arguing at School” contribuie pentru ca mai mulți profesori și comunități să poată fi implicate în această inovație școlară.

Cuvântul „soluționare”, folosit pentru a desemna sfârșitul mijloacelor politice și al instituțiilor create pentru a evita flagelul războiului, a fost deja scris în 1945 în [Carta Națiunilor Unite](#):

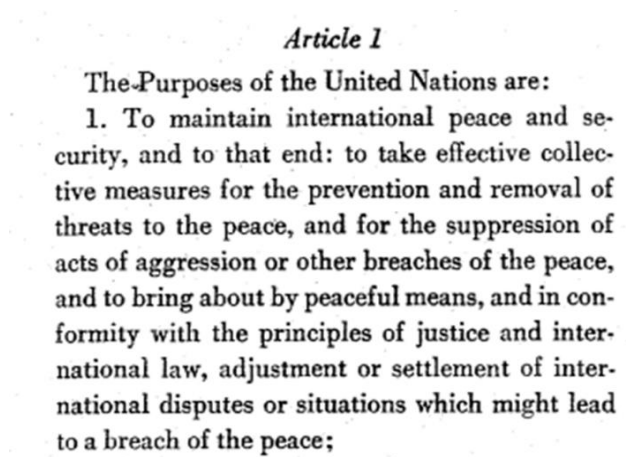
Diferența dintre *settlement* (aranjament) și *solution* (soluție) este subtilă, dar esențială, mai ales atunci când este aplicată în conflicte.

Această întrebare merită o [investigare mai detaliată](#). Un lucru este cert: toate metodele din cadrul proiectului Arguing at School sunt setări educaționale; ele se referă la organizarea mediilor în care copiii și tinerii cresc și la rolurile pe care adulții care îi însoțesc în dezvoltarea lor le au/trebuie să le aibă și să le recunoască pentru elevi, încă de la o vârstă fragedă.

Acestea ar trebui să fie acorduri menite să trăim împreună și să învățăm abilități pentru a rezolva conflictele într-un mod compatibil cu viața fiecăruia. Oportunitatea de a juca și învăța împreună, într-o atmosferă fericită, necesită acorduri. Umanitatea, în primii ani, are potențialul de a dezvolta anticorpi împotriva efectelor periculoase ale educației pentru violență și război.

Russell, Einstein și Carta Națiunilor Unite confirmă importanța învățării de a trăi în medii organizate fără a permite violența, în acorduri menite să asigure sănătatea și viața tuturor, precum și creșterea și dezvoltarea personală a fiecărei persoane.

Este mai bine să începem de la vârste fragede, învățând din micile certuri, înainte de a ne implica în dimensiunea politică, care ar trebui să fie organizarea confruntărilor și conflictelor civile între părțile implicate în gestionarea comună a deciziilor care afectează pe toată lumea, fără a exclude pe nimeni.

Centro Psicopedagogico per l'educazione e la gestione dei conflitti (CPP) / IT	
Forum des régions européennes pour la recherche, l'éducation et la formation (FREREF) / FR - BE	
International Institute of Humanitarian Law (IIHL) / IT	
Fondazione Intro (INTRO) / IT	
Osnovna Skola Ivana Gorana Kovačića Vrbovsko / HR	
Udruga Centar za Mir, Nenasilje I Ljudska Prava – Osijek CPO / HR	
Innovate4Future - Centrul pentru Solutii Educationale Avansate (I4F) / RO	
Colegiul National Sfantul Sava (CNSS) / RO	
Relationships are Forever Foundation (RAFF) / MT	
Maria Regina College Naxxar Induction Hub / MT	